

13-226
304-344

200. 343.

FOAIA

494154

PENTRU

MINTE, ANIMA SI LITERATURA

PE ANULU

1 8 5 3.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
SUB REDACTIUNEA LUI

IACOBU MURESIANU,

PROFESORU GIMNASIALU.

ANULU FOIEI ALU XVI.

BIBL. UNIV. CLUJ-SIEDU
Nr. 2311 1942

IBRASHOVU,

EDITURA SI TIPOGRAFIA LUI IOANE GÖTT.

Registru articlilor intrati in acestu Cursu alu Fóiei.

P R O S A.

- Diariulu miserului Vic. de Viltshire tradusu de I. G. Codru, urmare din Nr. 48, an. 1852 (dupa tractatele Rusiei cu Pórta ce se afla in Nrii dela 43—47 totu 1852) in Nr. 1, 3, 4.
- Mihulu, drama originala de Nicolau Istrate, Iasii, 1850, dela Nr. 47—48 an. 1852 in Nr. 1, 2, 3, 4.
- Estrasu prot. despre otarire adun. sobor. a vicariatului din Hatiegu gr. c. Nr. 1.
- Recunoscintia inalta lui A. Liviu pentru comp. gram. ger. romane Nr. 1.
- Ipopotamulu, naturalu istoricu Nr. 2.
- Lilia Culmiloru, nar. istorica dupa Paulicovicu Nr. 2, 3, 4, 5 de I. Gallu.
- Observari ortografice in oieptulu distingerei sonurilor guturale si nasale etc. Nr. 5, 6, 7, 8, 9, 16, 17 de Dr. A. S.
- Suvenire din Calatori'a mea XI, XII. Viena, 6. Dec. 1852 (celelalte in Foiletonulu an. 1852) Nr. 5, 7 de G. B.
- Marsialu Marmont asupra spiritului fiintiei militare Nr. 5, 6, 7.
- Literariu, insciintari de carti Nr. 5, 6 (11—12 de I. Codrescu), 17, 19, 28, 30, 35, 36, 42.
- Congresulu amiciloru pazei din Angli'a Nr. 6.
- Unu cerculariu sub Nr. 78 a Episc. A. St. Siulutiu si altu despre devotiunea poporului cundu cu atentatulu din Febr. Nr. 7, 8.
- Napoleon si profetiele lui N. 8, 9.
- Despre agricultura si negotiulu Moldovei Nr. 8, 9.
- Adres'a de multiamita a tineriloru la balulu Reun. din Peterfalva Nr. 9.
- Adres'a consistoriului romanu gr. n. u. din Aradu catra M. Sa Imper. F. I. I. dupa scaparea de pericululu atentatului Nr. 10.
- Organaciunea societatei de lectura a junimeii romane din Oradia-Mare Nr. 10.
- Unu ce mitologicu. Consiliulu zeiloru romani asupra fiului retacitu Nr. 10, 11, 12 de V. Vancu.
- Cerculariulu Ep. V. Erdéli, — cu atentatulu din 18. Febr. Nr. 10.
- Cerculariulu Aministratorului diecesei Aradului in oieptulu atentatului Nr. 10.
- Insemnari Chronologice (Chris'ive) despre beseric'a San. Nicolae din Brasiovu Nr. 10, 11, 12, 13.
- Hrisovu pentru emanciparea orasiului Calarasi, acum numitu Stirbeiu Nr. 10.
- Suveniru din Itali'a 24. Febr. 1853 Nr. 11, 12 de B—tin.
- Adres'a omag. a I. S. D. Eppu alu Fogarasiului data priu in. gubernu catra Maiestatea Sa in numele diecesei Nr. 13.
- Insemnatiunea unoru plante la strabunii nostri Romani Nr. 13, 14 de V. Vancu.
- Hrisovulu Domnului Moldaviei Arone Voivodu Nr. 13.
- Instructiunile Scóleloru din Romania Nr. 13, 14.
- Elefantulu indicu de S. S. Mihali Nr. 14.
- Calatori'a pe arpile fantasiei Nr. 14.
- Manifestatiuni de bucurie la re'ntórcerea pr. Grigorie Al. Ghica dupa restaurarea sanetatei Nr. 14.
- Cuventulu unui Studinte, despre necesitatea academiei la Romani Nr. 15.
- Cateva cuvinte despre limb'a si Ortografi'a serbéscá Nr. 15.
- Reportulu Mitropolitului Ungro-Vlahiei Nifon despre starea culturei preotimei Nr. 16.
- Neologismulu Corespondintelai „Telegrafului Romanu“ Nr. 16, 17 de mai multi tineri sel.
- Uricariulu Moldovei Nr. 17.
- Carolu Linné; Suspiciunea; Socrate Nr. 18.
- Itali'a inainte de dompirea Romaniloru Nr. 18.
- Legile romane, din Universu Nr. 19, 20, 21, 22.
- Adumbrarea Stei Monastiri Prislopu — in Hatiegu de Domn'a Saphir'a — Nr. 19, 20 de St. Moldovanu, vicariu in Hatiegu.
- O Svatuire a unui parinte catra fiulu seu trimisu la Universitate Nr. 19, 20, 21, 22, tr. de I. P. Brezoianu.
- Adrese omagiale din Moldov'a catra Domnu dupa insanetosare Nr. 20.
- Din Itali'a 27. Dec. 1852 Nr. 21.
- Monumentulu mitropolitului din Moldavia Veniaminu Nr. 21.
- Beseric'a Santului Mormentu Nr. 22.
- Cerculariulu Episc. Oradiei-Mari in oieptulu celeptelor pentru gimnasiu de Beiusiu Nr. 23.
- Cerculariu D. v. Prot. alu Distr. Fernasiu V. Vancu Nr. 23.
- Patentulu imperatescu din 29. Maiu c. n. 1853 cu care se introduce pentru Transsilvani'a Condi'a legiloru universale cetatiene din 1. Iuniu 1811 Nr. 23, 24.
- Beseric'a gr.-rasiana in alaturare cu cea latina in pusetiunea de facia a orientului Nr. 23.
- Disertatiune despre Reuniuni in adunarea Reuniunii junimeii romane in Urbea-Mare de Iacobu Brandusianu Nr. 24.
- Testamentulu lui Petru celu M. Cear. Rusiei Nr. 24.
- Reeursulu corpului profes. alu gimnasiului de Beiusiu la c. r. ministeriu de cultu si invetiamentu Nr. 25, 26.

- Circulariulu c. Nesselrode in cauz'a orientara Nr. 25.
 Date statistice despre nou'a impartire a Ungariei Nr. 26
 Adausu la articolulu din Foia Nr. 16, p. 118 a. c.
 despre Neologismii Nr. 26 de N. M.
 Predica prof. de teolog. Petru Ratiu, cu ocaziunea
 solennei intrari a D. Eppu Aradanu Procopio
 Ivacicoviciu Nr. 27, 28.
 Unu documentu despre drepturile Branelor Nr. 27.
 Pentru essamenulu concursualu de G. M. Nr. 28.
 Cuventarea Princ. Romaniei B. D. Stirbeiu la im-
 partirea premiilor si responsulu Dir. C. Bosianu
 Nr. 28 si 30.
 Actele diplomatice turcesei in cauz'a locurilor sante
 si cea orientara Nr. 29.
 Fundatiunea Franciscu Iosifiana Nr. 29.
 Devis'a preotului romanu de M. Nr. 30, 31.
 Scol'a de agricultura in Romania Nr. 30.
 Patent'a imperatésca din 3. Iulie 1853 pentru Ar-
 delu in oieptulu sferei de aptivitate si a compe-
 tintiei judecatorieloru scl. Nr. 31.
 Eclog'a I a lui Virgiliu, de Dr. Vasilin Poppu Nr. 31.
 Eclog'a II Nr. 48. III Nr. 49.
 Patent'a imperatésca din 2. Marte 1853 pentru re-
 gularea referintieloru urbariare intre domii de
 pamentu si fostii obagi in Unguri'a si Banatu
 Nr. 32, 33.
 Patent'a imperatésca din 2. Martiu 1853 despre
 desdarnatiunea urbariara si desanctiunarea pa-
 mentului in Unguri'a si Banatu Nr. 33.
 Anotatiuni despre tier'a Hatiegiului de St. Moldovana,
 vicariu gr. c. alu Hatiegiului Nr. 34, 35, 36, 38, 39,
 40, 41, 42.
 Baile dela Gleisweiler si petrecerea la ele de S. S.
 Mihali Nr. 34.
 Sinodulu grecescu Nr. 34.
 Din proverbiele D. Antonu Pan Nr. 34, 35, 36.
 Poesi'a poporara a Romanilor de V. Alesandru Nr. 34.
 Proieptu de monumentulu Metropolitului Venia-
 minu Nr. 35.
 Epistola catra Redactorulu Nr. 37 de Georgie.
 O Tocmeala de rusine si o lege nedrepta, docu-
 mentu pentru limba romana Nr. 38, 39 de Barnutin.
 Impartasiri din sfera naturala Nr. 39 de M.
 Diversitatea incaldirei pamentului prin radiile soare-
 lui Nr. 39 de M.
 Despre cholera, igiena publica Nr. 40 de Vial de Raja.
 Neologismulu, indreptare Nr. 40.
 Coron'a Santului Stefanu din Unguri'a Nr. 41 —e—u.
 Neologismulu Nr. 41, 42, 45, 48, 49, 50 de Alpaila,
 unu Sarsaila din Ardelu.
 Coloniele e Fenicieniloru Nr. 42 de I. R.
 Obserbatiuni statistice despre cultivatiunea pam-
 entului Europei de D. Simeone Barnuti Nr. 42, 48,
 49, 50, 51.
 Documente vechi pentru istori'a nationara transsil-
 vana Nr. 43, 44, 45.
 Unele trasuri din vietii lui Cincinat Nr. 43 de I. R.
 Despre vite mari cornute de Dr. Barasiu Nr. 44, 45, 47.
 Elefantulu indieu Nr. 45, de S. S. M.
 Dedicatiunea Brosiurei Reuniunei Nr. 46—47.
 Cultura egipteniloru Nr. 47 de I. Rusu.
 Literariu. Insciintierea D. Can Timotenu Cipariu
 despre edarea Gramaticii romane si Dictiona-
 rului Nr. 47.
 Unu Coriosu pentru papii din Edinburgu Nr. 47.
 Sanatatea, Nesanatatea, Medicina Nr. 47, 48.
 Modulu inrolarei soldatiloru la Turci Nr. 48.
 Desgroparile cele mai noue in Pompei Nr. 49, 50
 de S. S. Mihali.
 Chitii si venatululu loru de S. S. M.
 O Fabula din Cichindealu Nr. 50.
 Istori'a Hunniloru Nr. 51, 52 de I. Rusu.
 Din registrulu pacateloru femeesci dupa Lord
 Mackintosh Nr. 51.

P O E S I E.

- Catra romani; Joie si Modesti'a Nr. 2.
 Metemsiocose Nr. 5; Anula Mercurescu;
 Pannulu mangaletu Nr. 6.
 Imnu solenelu cant. de trupa din Craiova Nr. 7.
 Bardii romani Nr. 8; Oda Cantata la 3 santi in
 Blasiu Nr. 9; Fortuna vietii Nr. 11.
 Unu Poetu catra altu Poetu Nr. 12; Rugatiunea
 Poetului; Aurora romana Nr. 12; Retezatulu
 peste vera; doue locuri Nr. 13.
 Urare Ppelui Moldaviei; Mihai scapandu Standar-
 tulu Nr. 14.
 Plangerile Poetului romanu Nr. 15; Versu din
 Becleanu; Invocatiune; Cepesiu si Solii Nr. 16.
 Ana si Arapulu; Filomela si Rasura Nr. 17.
 Miha Copilulu Nr. 18—20; La unu pruncu de
 Poetu Nr. 20; Visulu meu de auru Nr. 21; Cas'a
 tierana a lui D. Lamartinu; Susletulu si corpulu
 Nr. 22.
 Amorul de Patria; Cenusiarés'a Nr. 23; Plopu;
 unu Suspinu Nr. 24; Copilulu Nr. 25.
 Sorin, legenda muntenésca Nr. 27, 28, 29; Cioba-
 nulu; Pannasiulu Codriloru Nr. 30.
 Vulpea liberara; Epigrame Nr. 33.
 Blastemulu Nr. 34; Ce e? Nr. 35.
 Movila lui Burcelu; Mortea si Flórea Nr. 37.
 La Mórtea Pariintelui; o ostare Nr. 38; Salutare
 de an. nou a P. Ghica; Canele Soldatului Nr. 40;
 Logogriفة Nr. 41; Sunetu; Amicitia Nr. 42.
 Serbu seracu Nr. 42; Canele si Magariulu 43;
 Scailu parabola; Siarade Nr. 44; Inelulu si Na-
 fram'a Nr. 45; Balaurlu Nr. 46.
 Suvenire D. M. N. la Mitrovitiu de A. M. Nr. 49.
 O Gacitóre Nr. 50; Barca de G. Alessandrescu
 Nr. 51. Mihnea si Baba (o traditiune) Nr. 52.
 Elogele lui Virgiliu si poesile lui Panu vedi sub
 Prosa.

Diarinlu

miserului Vicariu din Wiltschire.

Tradusu de J. G. Codru.

(Urmare.)

In 30. Decembre.

Visulu Polli-ei sa propereze a se realiza, mitra episcopala sa viia, caci altminterea me voru arresta. Ecce vezu ca nu voiu scapa de inchisoria.

Sunt jumetate lesinatu, in desiertu me nevoiescu a-mi rechiana vechiulu curagiu eroicu. Ba nici inclinatioinea nu me ierta puterile sa mi o facu din anima. Spaima mi fu pre mare.

Dara, sperantia si mantuintia nu e! Cauta sa me ducu in prinsore. Va sa-mi repetescu de multe ori, ca sa me dedau cu idea, sa me familiarezu cu cugetulu. —

Cerulu atotu misericordiosu sa se indure asupra copiiloru mei. Nu cutezu, nu potiu sa le spuiu.

Dara o morte subite imi va scurta necazurile. Picioarele simtiu sferamate. In tote medullarile tremuru ca in florile de friguri. Nu mai potiu scrie.

Dupa cate-va ore.

Acumu-su mai tranquilu. M'asiu arrunca in braciele lui Dzeu si m'asia roga. Mi a fostu ren; me culcai in patu; crezu ca am dormitu, pote ca am fostu lesinatu. De atunci-su trei ore. Fiiele melle imi pusera perinutie calde pre pitiore. Corpulu mi e sfirsitu, dar' vezu ca anima-mi reinvie. Totu ce s'a intimplatu, totu ce am auzitu imi s'ora ca unu visu pre dinainte.

Asia dara e adevveratu, ca carutiariulu Brook s'a spinzuratu. Domnulu Alderman Fieldson me chiama la sene si-mi facu lucrulu cunoscutu. I venisse o scientiare de la mai marii sei, care-i a-nuntia si chiezasia mea si multele detorii alle lui

Brook. Me indemna in fine sa respunzu o suta de pundzi sterlini Domnului Withil, negociatoriu de panuri la Trawbridge.

Domnulu Fieldson me planse, si nu fara cauza, pentru acesta intimplare neasteptata. Dzeu miseri-sordiose! o suta de pundzi! Cumu voi sa-i platescu? Lutandu-mi-se mie si copiiloru totu ce bietu avemu, ca sa se vinza, sciu bine, ca nu se va aduna o suta de sellini. Brook avea renume de omu probu, si era cu stare mai inainte. Cine sa cugete, ca va sa iea assemine sfirsitu. Averea fericitei sotiei melle se nimici prin lunga ei infermitate; ba inca fui constrinsu a vinde si pamenturile ce mostenisse la Bradeford pre mai nimica. Acumu-su cersitoriu. Ah! de asiu fi inca cersitoriu liberu! Dar' ecce voru sa me si arreste, de cum-va Domnulu Withil nu e ver-unu omu generosu, caci la plata cine cugeta.

In acea-asi zi sera.

Sa nu me rusinezu de debilitatea mea? Sa lesinu, sa despezerezu! Fui! si cu tote aceste-a sa crezu intr'o providentia! si sa fiu unu preotu allu lui Dzeu! Fui, Toms.

Eh bine; dar' in fine ecce le indreptai tote, si facui ce cerea impregiarile. Pussei la posta o scrissoria catra D. Withil la Trawbridge.

Iam marturisitu cu tota sinceritatea, ca n'am putintia sa-i stau bunu pentru chiezasia ce am fostu datu, si ca pote sa me arrunce in inchisoria de detorii de va binevoi, si candu-i va placé. Déca e ver-unu omu compatimitoriu si cu simtire omenesca se va indura; de unde nu, lass' sa me duca unde va voi.

Intorcandu-me de la posta cercai curagiulu fiiloru melle. Vreamu sa le preparu pentru ce e mai ren. Ah, copillele cugetara mai barbatesce, de catu arbatulu, si mai crestinesce, de catu preotulu.

Le narrai despre mórtea lui Brook, despre chiezasia mea si despre urmarile potentióse ale acesteia. Ambe me ascultara serióse si cu spaima.

„In prinsóre? zisse Genni plangandu incetiosu, si me lua in braciéle selle. Ah, bune, misere tata! nici unu crime nu póte sa ti impute nimeni, si totu ai sa sufferi atatea. Dar' me ducu eu la Travbridge, me arruncu la pitiórele Dlui Withil, si nu me redicu pena nu-ti va lua sarcina de pre capu.“

„Nu, nu, zisse Polli, in desiertu te vei duce; negotiatorii sunt negotiatori! Nu-ti iérta nici unu banu din detoria tati, vei vedé. Eu sa me ducu la negotiatoriulu de paine, sa me dechiaru sclava sa pena la mórte, si-i ceru numai paine si apa si sa platescu detoria cu lucrulu meu.“

Facandu amendóue assemine planuri se liniscira incetu, incetu. Dara in fine si elle si recunoscuroa desiertationea sperantiéloru lor. Apoi Genni zisse: „Pentru ce atatea planuri fara fructu. É sa asteptamu respunsulu Dlui Withil. De va voi sa fia cruntu, fia in pace. Si in prinsóre é Dzey. Du-te, tata, du-te la inchisóre. Póte ca acolo vei fi mai ferice de cat in miseria vietii nóstre de acumu. Du-te tata, ca nu esci culpabil. N'ai de ce sa te rosinezi; noi intramu serve si cu salariulu nostru iti procuramu tóte comoditatile. Afara de acést'a nu-mi é rosine nici a cersi. Cersirea pentru unu parinte é unu ce santu si frumosu. Candu si candu venimu de te visitamu. Lassa ca te cautamu noi bine, de ce sa ne mai tememu?“

„Bine zici, Genni, respunse Polli. Cui ii é téma, acella nu crede in Dzey. Eu nu me temu de locu. Me voiu bucura mai virtosu, pre catu voiu puté, lipsita de tené si de tata.“

Asia vorbe-mi inaltia anima. Domnulu Fleetman avú dreptaté sa-mi zica candu pleca de la noi, ca am doi augeri ai Domnului langa mene.

In dia'a de Santa-Silvestru.

(Ajunulu anului nou.)

Annulu s'au incheiétu. Gratia cerului, acést'a au fostu, afóra de óre-cari furtuni, unu annu escelinte, plinu de bucurii! Adesse, in adeveru; abea avumu cu ce ne satura pántecele — inse totu ne saturaramu. Pre longa unu miseru salariu se insocira adesse mari afflictioni; inse si afflictionile addussera bucuriile lor. Acumu, in adeveru, abea mai am atata stare, catu se mai incurcu vietia mea si a copiiloru ver-o jumetate de annu; inse cati

ómeni n'au nici atal'a, nici sciu ce voru manca mane! Postulu, ce e dreptu, mi-lu perdui; — remassei in zillele betrane fóra officiu, fóra pané; — e cu potintia, ca in annulu venitoriu se intru in inchisória, despartitu de dulcile melle fie. Inse Genni are dreptu: Óre nu si in inchisória e Dzey?

O consciintia curata si in zidu e ca in paradisu; unu suffletu reu si in ceru se teme de diavulu. Lauda Domnului, eu sunt ferice!

Cine n'are necessetati, e avutu. O consciintia curata e mai pretiósá ca onórea si stima lumei. Candu cineva póte specta ceea ce ómenii numescu rosine si onóre cu indiferintia, chiaru atunci e in adeveru onorabil. Cine póte dispretia lumea, e fiulu cerului. Din zi in zi precepu mai bine Evangeliiulu lui Christu, si acést'a de candu-lu citescu in scólla necasului. Invetiati din Oxford si Cambridge comentéza numai litera, spiritulu nu. Cea mai buna splicatória a evangeliului e natura.

Cu asté contemplationi incheiu azi annulu.

Tare me bucura, ca portai estu Ziariu de cati-va anni incóce. Ar fi bine ca totu omulu se faca assemine. (!) Din sine iusú invétia omulu mai multu, ca din celle mai dócte carti. Daca cineva se depinge pre tóta ziua semmandusi regulatu cugetele si simtiationile momentului, atunci la finea anului véde, cate fecie are. Omulu din óra in óra nu mai e acell'asi. Cine zice ca se connósce, nu-mai in momentulu acell'a nu minte, pentru ca atunci se simte. Pucini sciu, ce au fostu eri; multu mai pucini sciu ce voru fi mane.

Unu Ziariu si pentru acést'a e bunu, ca castiga omulu mai tare incredere in Dzey si in provedintia. Tóta istoria universale nu te invétia cu atata viuitione acea-a, ce te invétia istoria simtiaminteloru, judecatiloru si cugetariloru unui singuru omu in douesprezece luni.

Si in acestu annu am aflatu confirmatu adeveratu assiomei de sperimentu, care suna: O nefericire arare ori vine singura; — éra candu rellele au ajunsu culmea, apoi de nou incepu óre placute. Eu, afóra de primele momente, atunci-su in adeveru mai contentu, candu-mi merge mai aspru; caci deja incepu a me bucura de imbunarea ce va urma, fia catu de usióra, si rizu, ca nimica nu me póte attaca. Dincontra, candu tóte mi ambla pre voia, me intristeziu, me temu si nu me dau bucuriei cu tóta anima, pentru ca-mi lipsece increderea in binole de facia. Cellu

mai simțibil reu e acella, care te ajunge pre ne-asteptatu. Si asta e adeveru, ca reulu in departare pare mai infricosiatu de cumu e candu ne au ajunsu. Norii furtunosi nu-su asia negri deasupra noastră, cumu se vedu la orizonte.

Miam facutu datena in tôte casurile rélle se cugetu cu iutiella de fulgeru: care ar fi pentru mine celle mai rélle urmari din fia-care? — Apoi asteptu cea mai aspra, si, me credeti, raru mi se intempla chiaru acea-a.

Inca unu lucru bunu. Une ori me jocu cu sperantiele, nu le lassu inse ca elle se se jôce cu mine. Asia tiepu sperantiele in frenu, cugetandu cata de raru-mi partinesce fortuna (noroculu). Atunci tôte amagirile se retragu, cumu s'ar rosina de mine. Vai de acell'a, care e jucaria sperantielorú sêlle! ellu ambla potignindu-se dupo minciunôsa lucrôre a comoriloru, peno cade in precipisse.

In ziua de annulu nou 1765. Demanetia.

O intemplare miraver-a si trista cu inceputulu annului. Istoria urmêza.

La 6 ôre dimanetia, pre candu jaceam inca in patu reflectandu assupra predicei melle de azi, auzii batendu in usia dinafôra. Polli esise in Cucna. Ea sari afôra spre a deschide si se veda cine e, visite asia timpurii nu ni se intempla nici o data. Dechizindu usia o persôna barbatésca i stette inante cu o scatulla mare in bracie, ce i o dede, fiindu inca abea in murgulu zillei, cu aste vorbe: „Domnulu — (numele nu-lu precepu Polli) tramite Domnului Vicariu asta scatulla si la rôga se aiba cura buna de ce e in dinsa.“

Polli luà cu nespusa bucuria scatulla. Aduca-toriulu ei se departà indata. Copilla batu incet-sioru la usia mea, spre a afla de m'am scullatu. La respunsulu mea intru si cu buna ziua postindu-mi si annu ferice-mi zisse rizendu: „Vezi, tatutie, ca visulu meu fu propheticu! Ecce-ti mitra episcopale!“ Indata apoi istorisa in ce modu capeta darulu de annulu nou. Me camu superai caci uitasse numele patronului sau binefactoriului neconoscutu.

Pena ce Polli essi se aduca lumina si se scolle pre Genni, eu me redicai din patu si me imbracai. Ce se me laudu indesertu; ardeam de curiositate. Caci pena estimpu betulu vicariu din Krakelade capetasse daruri de annulu nou atatu de rare catu si de neusemnate. Presuppuneam, cum ca dora Arendariulu Hurif, a carui favôre castigassemu de

currendu mi tramisse acea scatulla cu nescari-va placinte, si me miram de attentionea lui a mi o tramite de peno in ziua. Esindu in salla Genni si Polli era longa mésa pre care sta scatulla bine sigillata, provezuta cu adresa mea de o marime extraordenaria, cumu nu mai vezussemu de acea specia. O redicai si mi se parú fôrte grea. La coperisui era taiate doue gauri rotunde.

Cu ajutoriulu Genniei o deschissei cu attentione multu, pentru ca mi se recomandasse acestu lucru. Antaiu desvelii unu intiollu suptire albu, si vezi minune! in ea se afla unu copillutiu micu, ca de 6—8 Septemani dormindu, infasiatu in cellu mai sinu giulgiu cu fasia de metasse colôre de rôsa. Capusiorulu i repausa pre o perinutia de metasse albastra si era coperitu cu o coperta frumusea. Coperta si caitiôra era decorate cu cea mai pretiosa retia de Brabante.

Cateva minute stettemu cu totii ammutiti. Intr'acestea Polli rupse tacerea printr'unu risu nebnatecu si striga: „Ce se facemu cu acestu pruncu? Ecce o bizarra mitra episcopale!“ Genni attinse usiorellu cu versulu degetului buzelle micutiului addormitu si zisse cu tonu compatimitoriu: „Mesera fiintia, n'ai mama, sau nu ti e datu se aibi? — Dumnezeule! se se lapede o fiintia asia de amabile si fôra ajutoriu! — si vezi, tata, vezi Polli, cu catu repausu si cata incredere dorme; nu se intristêza de nefericirea sea, ca cumu ar sci, ca se afla in mana lui Dzeu! Dormi, mesera, paresita fiintia! Pôte ca parintii ti-su pré-nobili, pôte pré-ferici, spre a-si turbura fericirea prin presintia tea. Dormi, dormi! noi nu te vomu respinge. Bunu locu ai aflatu. Eu iti voiu fi muma.“

Vorbindu asia Genni, done piccaturi de lacremi-i cazura din ochi. Eu imbracisai pre pia si compatemitoria copilla zicandu-i: Fii-i mama, Genni, fii-i; pruncii masteri ai intemplarei cu cei masteri ai naturei s'au intelnitu — Dzeu ne cêrca credintia — ba nu — nu ni-o cêrca; ni-o reconôsce. — De aceea ni se adusse estu copilla lapedatu. E dreptu, ca nu scimu cu ce se ne incurcamu este mai de apprope zille; inse scie acella, care ne facù parenti acestui orfanu.“

Asia in scurtu timpu ne resolomu. Copillulu dormi in pace. Intr'aceste-a ne spargeamu capulu cu presuppositioni assupra parentiloru sci, pre cari fôra indoiutia i vomu fi conoscundu, de ôra ce in adresa scatullei, era numele meu chiaru scrissu.

Polli nu ne potù spune mai multu despre aducatoriulu ei de catu alassesmu, si acésta ne desola de ajunsu. Pre candu copillulu dormia înca si eu imi recitam predeca de annulu nou despre poterea eternei provedentie, fiiele melle consultara cumu se tiema pre miculu veneticu. Polli se buccura copillaresce; Genni se pareo a fi fôrte uimita. In catu pentru mine, mi se parù, ca cu inceputulu annului non intru in epoca minuniloru, si — fîa superstitione, sau altu-ceva — cà cumu copillutiulu mi ar fi tramissu ami fi in timpu de lipse dreptu augeru apperatoriu. Nu pociu spune, catu de usioru resufflamu, catu de bine mi era simtirile.

In acea-âsi zi sér'a.

Fôrte esaustu si ostenitu de santulu laboru allu zilei venii acasa. Fussem constrinsu pre unu drumu cu totulu stricatu a peregrina la sate pedestru. Insa dreptu desdaunare pentru acést'â me delectara la ajungerea a casa multe stiri placute, buccuria fiiloru melle, casutia placuta. Méssa mi era pusa si pre dinsa o butellia de vinu bunu. Era daru de annulu nou de la unu amicu neconnoscutu.

Mai antaiu me delecta vederea frumosului copillu in braciele Genni-ei. Polli mi arreta frumósele scutecelle alle copillului, o duzina de fasióre, gratiósele caitióre si manecutie, care se allassera in scatulla, apoi unu pacu de bani cu adresa mea, care fusse la picioarele copillului.

Curiosu de a afla ceva despre originea micului nostru necunoscutu, deschissei paculu. Intr' insulu se afla unu rotulu de dónedeci de guine si o epitola in aceste vorbe :

„Cu totulu incredintiati in pictatea si umanitatea Reverentiei telle, nesce parinti nefericiti ti incredu pretiosulu loru copillu spre cura, credindu ca nu'lu vei respinge. Candu ne va fi iertatu, a ne descoperi Domniei telle, ne vomu arreta reconnoscentia. Celle ce vei face pentru copillulu nostru le vomu specta din departare cu placuta attentione. — Copillulu nostru se chiama Alfred, fiindu botesatu. Pentru unu patrariu de annu amu tramissu banii. Din trei in trei luni vomu transmite totu cate atati-â. Fii copilului ca unu parinte. Lu-recommendamu teneretiei nobilei Domniei telle fîa Genni.“ Dupo ce lessei epistola Polli sari suau de buccuria si striga: „Écea implinirea visului mieu!“ Dummedieule, ce ferici ne facumu de o data! Eh bine, romai sanatosu miseru postu vicariatu! —

Deara totu nu se cuvine so me buccuru atatu-a. In scrissória ar fi potutu fi memoria si de amabilea nostra Polli.

Mai lessemu epistola pena de diece ori pôte. Nu ne incredeamu Ochiloru, vediendu atati bani pre méssa. Ce daru de annulu nou! De o data scapai de celle mai grelle grigi pre venitoriu, insa ince modu strainu, nepriceputu! In disiertu luai in revista pre toti omenii mie cunoscuti, spre a afla ver-unulu care prin stare sau nascere ar putea fi constrinsu sasi ascunda essistentia copilului seu, sau care ar fi in stare sa remmerédie unu servitiu de charitate chrestina asia de frumosu. Si acumu inca-mi batu Capulu cu acésta. Nu affu pre nimeni. Si totusi sunt bine cunoscutu cu si ai mei de acci Parinti. Mirabile-su callile provedintiei!

Estrasu protocolariu din hotaririle adunarei Saboruicesci ale vicariatului Hatiegu gr. ct. in 25. Aug. 1852 tinute.

II. Despre Scóle.

Fiindca in totu vicariatulu Hatiegului astadi nu se afla nici o scóla romanéscá, asié se hotarésece :

1. Ca Preotii in trei Dumineci dupolalta se invétia pre poporu despre lipsa si folosulu scoleloru. *)

2. Ca in Dumineca cea mai de aprópe parochulu se adune poporulu, si pana cand se va redica scóla se'l indatoreza a castiga o casa in satu, carea se fie in locu de scóla, si pe stapanulu aceia selu scuteasca de poverile satului.

3. Se indatoresece poporulu ca sesi castige unu dascalu harnicu, si pana candu li se va regula plata de la Imperatia se aiba plata de la totu fumulu una mertia de bucate, si una incarcatura de lémne unde se pôte.

4. Toti pruncii parte barbateasca si femeiasca de la 6 pana la 12 anni inclusiv se strimtorescu a mérge la scóla.

5. Cursulu scolasticu se incepe cu 1. Noemb. si se inchide la San-Georgyu.

6. Parintii suntu datori a cumpara Abecedare prunciloru sei, iara pentru cei seraci se vesteasca parochulu in Biserica collecta de mila, si de la cei avuti prin crisnici se o si culeaga.

7. Parochulu se descépte pre comunitate, ca unde este locu de obsce indemanatu in satu, fara intardiére sel insemnédie locu de scóla. si unde se poate in satu, unde nu, si langa satu se se insemnéza unu locu de gradina pentru scóla de pomi.

8. In care comunitate e slobodu crismuitulu acést'a pe óre cateva luni se se dé in arenda pentru redicarea si sustinerea scolei. Str. de S. M.

*) Bine ar fi ca celu puoinu unear' in róte Dun'a o data sa se invétia poporulu si despre lipsele ce le are, si cu reconoscentia si cu epociu.

М I X Ѫ Л.

О тръсъръ дін реселъла азї
Стефан чел Маре

къ

МатеїѢ Корвін Рецеле Българіеї.

Драмъ оригиналъ дн треї Акте, композъ де ДнъѢ НїколаѢ
Істрате. Ан. 1850. Дн Іашї. *)

ЛѢПТА.

Персонаеле Актълаї аз П.

Нїклас БанѢї, ІанъшѢ де Дародї шї Стефан Баторї,
Ценералї азї Матеї Корвін. Берендел, Преридент тронълаї
Молдовїї. Шолтъзъл. Вїкторїеа. Телїда. Глїгорча.
Мїхъл. Дїна.

Prizonierї de амбе секеле, Солдацї знгсрї, знѢ ПауѢ
де кърте, Торчїерї, Плъїамї, Армателе азї Стефан чел
Маре.

(Да днкїереа актълаї Стефан чел Маре, ХатманъѢ Шъндреа шї
азте кнїгїенї се вѢд кълърї дн мїшлоклъ реселълазї.)

(Сченеле се петрек дпоаптеа де ла 14—15. Декемврие 1467,
дн пїада търълаї Баїеа, дн каре даѢ маї мълге злїдї; дн
дрепанта prizonierїї de амбе секеле днгесїдї дн зна дїнтре
злїдї сѢв паза сандїелелор редешїї, дн асълга днтрареа знѢї
търп прївїгер де дої хсарї; ла колъдъ търълаї дн жъръл знѢї
фок гръпе де катане дорн дн фелїрїте позїцїї; дн фънд ла о
парте о кълъдъ проастъ дн каре знгсрї се днвлъзек ла вѢзтеръ
шї се вѢд неконтенї стрѢвръздос не пїадъ, трекнд сена
днкъртезїш атедїдї сѢвъ кълънд; знде шї знде се вѢд рѢзъмате
де зїдсрї сѢвъзрїте редешїї, шї гръмъзї, гръмъзї де арме.)

А К Т Ѫ П.

С ч е н а І.

PRIZONIERI, днтре каре ГЛГОРЧА шї ВІКТОРИЕА, САН-
ТИНЕЛЕЕ (стрїгъ парола прївїгерїї).

Дп тълъл PrizonierїѢ

Де-акъм снеранца поастъръ се стїнѢ къ ровїеа,
Фетеї шї пръчїї къ тодїї дн цара Блгъврескъ
Днвїшї днвр'очетате, мнчїдї де-ачептїї тїранї,
Departе de Moldova, departе vom перї.

Алдоїле PrizonierїѢ.

АѢ фост де квлїндъ сѢ не скълъм ла мълте,
Дндатъ към порнїсе де-аїче Нъркълавлъ
Ла тавъра СѢчевеї къ сѢвгъла де арканї;
Кълчї търъла не ретасъ лїнсїг де адїктор
Шї пълмаї авѢ чїне врѢжманїї сѢ алънде.

Глїгорча.

Ам фї скълпат пре лесне де нъ кредеам дн реде
Кълї мълт маї врав, маї дндръѢ, маї ровїл шї ероѢ,
Де къл сѢ се аватъ дн кале ла зн търъ,
НъстїѢ, денъгрѢ къ тотъла: де оасте шї де арме.

Дп тълъл PrizonierїѢ.

Адъчевъдї амїнѢте къ еѢ в'ам снѢс адеце
Де знгсрї къ сѢгт фогарѢ вїкленї, амъдїгорї.

Шї токмаї де ачѢеа днпрїн'аѢ трѢвзїт,
Съ денъртъм тот търъла, снре мълте сѢ не традем,
Пълънчї, пълънчї сѢ пвлем дн дреантанї дн стълга,
Кълм ам афлат не реѢе дн Roman кълъ порнїт,
Кълчї знгсрїї аѢ нїзмъ, аѢ зрѢ пре романїї!

Шї шгїт че пат аї поштрї кълнд аѢ непорочїреа,
Съ казъ вре одатъ ла джншїї дн ровїе.

Алдоїле PrizonierїѢ.

Ама сѢферѢ шї фогарїї де днколо де мнчїї,
Дн лок ка пїште оаспелї венїдї днтре романїї
Съ аївъ знгсрїтеа о драгосте снре джншїї,
Дн контра пъл' ла знла хрълескъ днсѢфлет зрѢ,
Прекъм хрълескъ мндрїеа къ тотъла сїнгълар,
Дн неатъла ачѢсг фогарѢ фълос шї егоїст:
Де-ачѢеа трѢвзїт'аѢ сѢ не скълъм ла мълте,
Съ н'ашгїтъм с'ажзгъ врѢжманїї пъл' ла пої.

Дп тълъл PrizonierїѢ.

Шї маї алес кълнд Баїеа ера фър де арканї,
Шї кълнд шгїам къ тодїї къ рецелел'ї вїтеаз.

Вїкторїеа.

Дар астаї вїтежіе, шї нъ е мїкнъраре
Дн партеа знѢї реѢе, ка МатїеанѢ Корвїнъл?
Съ'шї пнъѢ тоатъ сїла сѢ вїрѢаскъ ел:
Нїште вѢтрънїї де вѢрстъ, нїште фетеї ка пої,
Шї нїште пръчїї де дїгъ?

Алдоїле PrizonierїѢ. Ама е четъдъво!

Днсе, се шгїе вїне кълъмѢте пре адеце
Ла чеї марї мїкнърареа сѢ еартъ маї знор,
Де къл прекъм сѢ еартъ ла чеї че сѢгт маї мїчї.

Вїкторїеа.

Се еартъ де къртенїї dedадї ка сѢ мїнчїаскъ,
Dedадї дн сѢзгърїе, денпрїншїї ла лнпъшїре,
Съ'ншъле, сѢ коръмнъ не-аї лор стълънїгорї;
Кълчї аст фелїѢ е талантъла, ла чеї фър де талант.

Глїгорча.

Кълнд чїнева дръгъдъ адїкнѢе а фї маре,
Грешалеле с'аконер де-а славеї стрълъчїре;
Бнпор с'акънд де пълък, знор се мїсгъескъ,
СѢв фермїкъл, сѢв лъстръла знѢї денърт ресѢлъ.
Шї грѢз се нот кълноашѢте де глогателе перїоаве;
Кълчї глогателе ка глогате, сѢгт тот деазна оарѢе.

Вїкторїеа.

Ох! глогателе тълъкъ, де глогате пълдї ворѢескъ,
Кълнд шгїї къ орї че фанѢте сѢ жкдекъ не дос,
Кълнд вїнеле сѢ креде де рълъ чел маї маре,
Шї рълъ дн ногрївъ ка вїне сѢ прївешѢте,
Кълнд алъла лї се паре кълї перъ 'н онїї лор,
Шї перъла лї се паре кълрат стрълъчїгорї
Ка соареле 'н търїе; кълм д'аш порвї тълъкъ
Де-ачѢеа монсгърїї оарѢе шї вечнїк рѢтълчїте?

*) Анкълз врїмъ са мнъгръшїт дн Нр. 51—2 ан. трѢвзїт 1852.

Алдоиле Призоніеріѣ.

Тързіѣ глоателе мѣ паре вор днчета де-а фї
Тот оарбе кѣм сѣнт еле.

Глігорча. Аша превѣд ми еѣ.
(Ба згомот с'азде дн крѣштѣ.)

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Кѣ вѣтъ не 'прржіре катанеле съ 'нвѣтъ.
Се vede к'алор реце, де Стефан нїчї гжиденте.

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Се вїзбе 'н тѣлїме ми 'н ероїстѣл сеѣ.

Алдоиле Прізоніеріѣ.

Аѣ околїт тот тѣргѣл кѣ стражѣ де останаї,
Ка нѣ кѣтѣвѣ аї поштрї съ скане ла Сѣчѣова,
Сѣ дѣкъ вре о шїре лѣ Шѣндреа мї Домнїет.

Глігорча.

Стрѣжѣрїї съ трїаскѣ, кѣчї шїреѣ с'аѣ трїмїс,
Шї тревѣе съ фїе ла тѣвѣрѣ акѣм.

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Пренѣн кѣ поате-акѣтѣ, аркашїї сѣнт апроане,
Шї Стефан кѣ лѣчїтерїї, сеїменїї мї пѣвенїї.

Глігорча. Шї еѣ пренѣн тот асфелїѣ.

Прізоніерїї. Аша пренѣнем тоцї.

Алдоиле Прізоніеріѣ.

Аштенѣт дн тот мїнѣтѣл ад вѣчїтѣлѣвїї сѣнет,
Ашї паре кѣ пре Шѣндреа л'азз кѣм комѣндеазѣ.

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Ашї паре кѣ пре Стефан дн вѣд кѣм пѣвѣлеште
Днтоктаї ка шї дѣл де фѣрїе кѣпрїне,
Дн токтаї ка зн трѣснет че фѣлѣерѣ дн порї,
Днтоктаї ка зн ценїѣ венїт дн алге рецїї.

Вїкторїеа.

Шї мїе мї се паре к'азд, кѣ вѣз не Мїхѣл
Днквнцїврѣнд врѣжтѣнїї кѣ чете де воїнїчї,
Шї тѣргѣл кѣ съ 'нчїнѣ де-аї поштрї днпрецїзр,
Прекѣт черїѣл адеце де-зн кѣрѣвѣѣ се'нчїнѣ,
Прекѣт есте пѣтѣнтѣл днчїне де океане,
Прекѣт кѣте одатѣ дн лѣнеме фѣрвїндї
Прївїт лѣна днчїне, де-зн тѣндрѣ дѣркѣлан.

Глігорча.

Атар мї ваї де знгрѣї деї вор афла аї поштрї
Дн стареѣ лор де фадѣ, тѣрѣвѣцїї де вѣзтѣрѣ,
Кѣ тоатѣ вїтежїеѣ, кѣ тот цѣтѣрѣл лор
Нїчї знѣл нѣ рѣтѣне!

Тоцї Прізоніерїї. С'ажѣте Дѣмнезеѣ!

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Днчет съ нѣ в'аздѣ катанеле де пазѣ.

Алдоиле Прізоніеріѣ.

Еѣ кред, кѣм кѣ шї Мїхѣл кѣм аѣ скѣпат дндатѣ
Ва фї свѣрат де-адрентѣл ла тѣвѣрѣ, днтѣе,
Кѣм своарѣ о сѣѣеатѣ дн арѣл днкордат.

Днтѣѣл Прізоніеріѣ.

Де-ачеастѣ нїчї днкане с'авем пр'о дндоеалѣ,
Вїкторїеа.

Кѣнд Домнѣл че дн лѣнтѣ л'аѣ днтѣрїт атѣтѣ,
Сѣ'нфрѣнте нѣтеронїї врѣжтѣнїї че'л околѣѣ,
Сѣ треакѣ нїнтре джонїї ка вѣлтѣрѣл дн звор.
Кѣнд Зеѣл ачест паре л'а фї крѣдат тот аст фелїѣ,
Л'а фї зтѣрїт днн черїзрї съ скане фѣрѣ рѣне,
Сѣ поатѣ іар дн лѣнтѣ, тѣчѣка днвѣртї;
Атѣнчї еѣ де ла Мїхѣл скѣпарѣ днї аштенѣт;
Атѣнчї мї вої кѣ тоцїї с'аведї дн ел пѣдежде;
Кѣчї мѣлѣт поате съ факѣ, воїндѣ чїне аре.

Глігорча.

Се поате, се пре поате, дар есте де мїрат
Де знде съ се вѣзѣ ла ел аша кѣрѣж.
Бѣят фѣрѣ 'нчерѣаре, зн жѣне кѣ сѣїеалѣ,
Сѣ'нфрѣнте, съ рѣзѣватѣ нѣрегеле де знгрѣї,
Сѣ скане дн нѣтере дннтре атѣтѣа нншї,
Днтоктаї кѣм одатѣ, скѣна мї фѣрацїї тѣї.

Вїкторїеа.

Еѣ 'лам шїтїт нѣрїнте кѣ аре сѣфлет паре.
Днї тревѣеа прїлежѣл с'арѣте чїне есте.

Глігорча.

Нѣтеѣл днсѣ дрѣгѣцѣ съ те-атѣѣенїї зшор.
Аторѣл свнз поедїї: к'аѣ фост мї есте орѣѣ,
К'адеце се дншалѣ ачеї че се днкнѣ
Ачестѣї прѣнк свѣрдатїк мї фѣарте нестаторнїк.

Вїкторїеа.

Сѣ снзе че ле плаче стнїтїдїї де поедїї,
Шї креазѣ тоатѣ лѣтѣа дн вїсѣрїле лор,
Дар, еѣ воїѣ креде нѣтѣл а нїнѣтї днктаре,
Кѣчї нїнїле поастре дн вѣчї нѣ не дншалѣ;
Пенѣрѣ кѣ отѣл аре пресїнтїтѣнт аскѣне,
Ш'ачел че'л кѣлїнеазѣ, нѣ'л чїне адопмїт,
Преведе тот деазна мї вїнеѣл шї рѣл.

Днтѣѣл Прізоніеріѣ

Тѣчере! еатѣ пїаѣа де торчїї лѣтїнеазѣ,
Шї маркѣ кѣнїтанїї де знгрѣї вїн аїче.

(Прізоніерїї се рѣрѣг дн зїдѣ, сѣнтїнеїле не рѣнд стрїѣ
парѣла прївїгерїї.)

Счѣна II.

НИКЛАС БАНФІ, ІАНЪШ ДЕ ДАРОЦІ, БЕРЕНДЕЛ, ОСТАШІ.
(Дої торчїерїї лѣтїнеазѣ.)

Нїклас Банфї.

Шолѣзѣл мї нѣрѣгарїї се афл' аїчї дн тѣрн,
Днкншї кѣм мерїтеазѣ асѣтїне мншїтї.

Іанъш де Дароцї.

Дар есте кѣ нѣтїндѣ съ нѣ скоатем о ворѣѣ,

O zaré de lámîñî sî pîz pîtem descoase
 Дн интереся постръ, де ла пîште мошней?
 Никлас Банфи.

Сънт фоарте дндъръгнчî Н'аратъ еî нимик.
 Iанъш де Дароци.
 Се поате к'ар еî днеснî, нимикъ сь пз ште.
 Берендел.

Шолтзъл днес ште, кьчî постъл че окъпъ
 Дл фаче сь квоаскъ де сь днакъ тодî,
 Шî цара, шî оптенî кз Стефан ла гзверн,
 Шî че гьтре есте дн тавъра Съчевеî.
 Никлас Банфи.

Шолтзъл пз воеште нимикъ сь не-арате.
 Iанъш де Дароци. Кз азр сь'л корътнем.
 Никлас Банфи. Кз азр ам черкат.
 Мошнейгъл днес аре зп сфлет дпетрîт,
 Дшî вате жок де мîne, кз зп дсипред с'аратъ.
 Берендел.

Кз джесла пз фачî тревъ кз азр шî тотеле,
 Кьчî шгидî къ Молдовенî сънт пзрзре пьтжидî,
 Шî пз се вжнд ла пîше не ванî шî цзржидî.
 Нз аз черкат зьдариик адеце опî аî вошгри,
 Нз аз черкат задариик шî Ленишî шî к'ар Тзрчîт
 Сь'î кзщере кз азр, сь'î поатъ мîгзî.
 Никлас Банфи.

Аша! дар че тîжлоаче ера ка сь черкъм?
 Берендел.

Кз рекл, кз'пгрозîреа маî лесне пзтедî скоате
 Секрегъл дпгтр'зп сфлет джгъленик ка пеатра.
 Америнцадî кз тоарте не амвî лзî неподî.
 Никлас Банфи.

Ештî фоарте гивач фрате! ештî вредник а domnî.
 Берендел. Нз мерîг комилменте.
 Дароци. Ачестаî адевзръл.
 Никлас Банфи.

Преа падгъа постръ реце воеште дн персоанъ,
 Сь черчетеза, джеснî не-ачест Шолтзъл пьтънг.
 Дароци.

Дналта са тьрîре не зп прîзонîерîз?
 Берендел.

О! рецеле проентзъл маъ апроват дндатъ.
 Дароци.

Дар дакъ шî лзî джеснî ва кзтеза Шолтзъл
 Сь пз'î тьртзрîсîаскъ кзратзл адевзр,
 Шî ворбе мьнкътоаре сь маî ростеаскъ еар?
 Никлас Банфи.

Атзчî ва перде канзл ачî дн пеаца аста,
 Прîвîнд дпгтъз сьзршîтзл неподîлор че аре.
 Осташî! дескîденî зша шî скоатедî'л дîн тзрп!
 (Оштенî шî зп торчîерîз дпгтръ дн тзрп.)

Дароци.

Ачесте'с церемонîи дешьрге, де прîсос,
 Аз пз авем поî оасте десгъл де пштероасъ?
 Маî поате оаре Стефан сь не джесфле фрîкъ,
 Кз зече мîй де оамîнî фрîконî шî овосидî?
 Кънд поî авем аиче ла патрззечî де мîй,
 Воîнчî, аленî ка зжкл, дн старе сь джвîогъ
 Зшор дпгтр'о клîнеалъ армателе лзî Стефан?
 Ноî ам фелîз де пштернчî врьжмашî ам вîрзîт.

Никлас Банфи.

Дар Стефан дî врьжмашъл ачел маî шгззъц.

Сцена III.

ЧЕÎ МАÎ DE NAINTE, ШОЛТЗЪЛ, зрмат де ОНТЕНÎ

Никлас Банфи.

Маî вîне'î ла'вкîсоаре де кьт дн лîбергате?

Шолтзъл.

Асьмîne 'пгребаре, рьсзъне пз мерîгеазъ.

Берендел.

Се веде кзп къ тотзшî те аолî рьгъчîт?

Шолтзъл.

Аша вьд рьгъчîдîи не чеî че пз'с ка еî.

Берендел. Сзметъ ештî ла рьсззвсзрî.

Шолтзъл. Нз шгîз че'î лîгъшîреа.

Никлас Банфи.

Аскзлтътъ Шолтззе, к'ар рецеле те чере
 Сь'дî факъ дпгребаре дн зпале прîвîндî.
 Де-ачеца сь'дî иеî сама а сзъне тог че шгîй.
 Асзъне адевзръл, нимик а пз аскзнде,
 Шî порвîле сь'дî фîе кз тогъл мьсзрате,
 Ка пз кзтва кз канзл грешала сь пльтештî.

Шолтзъл.

Шî че пьдъждзеште сь аоле оаре ел?

Берендел.

Де есте кзп сзпн аддîи къ цара пз маî поате
 Сь сьфере не Стефан ла скзззл Domnîeî,
 Къ тодî дореск сь скане де тîранîеа лзî.

Никлас Банфи.

Ноî шгîм къ Молдовенî пîчî де ла Domnîй лор
 Нз сьфеп деспотîсгъл, пз сьфеп тîранîеа.
 Шî Стефан каре 'пфантъ дî зп деспот де фзрате,
 Нз поате вîне 'п даръ сь фîе прîвîит.

Шолтзъл.

Де-ар фî дн цара поасгръ тог асг фелîз де десподî
 Де-ар фî domnîй Молдовеî тог асг фелîз ка мî Стефан,
 Сь аивъ ка шî джесла дзрере пепгтръ даръ,
 Сь аивъ ка шî джесла зп сфлет шьрîгескъ;
 Атзчî зрмашîи поштрî ферîче вор трыî.

Нікас Банфі.

Се'мі снзі такар Шолтзе ка че ншър де оасте,
Се афл концентратъ дн тавра Свчевет?

Шолтззл.

Атжта кятъ поате съ'ншигъ пре връжташі.
Іанш де Дароді.

Те'ншл де пштрелі дикъ асеміне пшрері.

Шолтззл.

Ез вред дін днпротівъ къ алці се дншалъ.

Берендел.

Дін ворвеле ачесте се поате днцълеце,
Къ кзедці кш къ Стефан ва фі дншнкторіѳ.

Шолтззл.

Аша днті наре міе, аша пдъждеск.

Нікас Банфі.

Ндездеа дн фираскъ ла оаміні дін лше,
Дар десе орі дншалъ.

Шолтззл. Аша 'мі наре міе,
Тот аст феліѳ въ пот зіче міе ез къ в'ншлаци.

Нікас Банфі.

Канд фантаі дншлінігъ пш'кан дншлелчівні,
Къчі іатъ дара воастръ де ноі есте кшпрінсъ;
Ш'ншнторіѳ Молдова се штіі къ пз рътжле
Еснзсъ днжтпльреі аша прекш аф пост,
Дн старе с'окшпрінзъ орі каре дін вечні.
Де-акш съв счентрл постръ де реце атрнать,
Молдова тот деазна ва фі дн сігзранцъ
Де тоці респектшгъ съв тронл знгзреск.

Іанш де Дароді.

Ші воі къ тоці дншкнъ, феріче веді трѳ.

Шолтззл.

Дак'аді кшпрінс воі Баѳеа, зн тжргъ фъръ де арте
Въ наре тоатъ дара, къ аді снзс'о воѳ,
Въ наре къ пре Стефан де-акшма л'аді дншнс?

Дароді. Аша не наре ноѳ, аша пдъждшм.

Шолтззл.

Жълнд астъ орвше, в'ншрев дикъ зн лзкръ.
Прімиведі де ла міне зн сшат де в'ншрнецъ?

Дароді.

Дін кшшндъ ншмаі мошнеце съв ншді еш.
Съ пз не снзі іар вісхрі, съ ншмаі ашзрегі;
Съ штіі кш къ Молдова дн даръ знгзрескъ,
Ші аст феліѳ ва съ фіе пш ла сфършнгл лшеі.

Шолтззл.

Къ тогзл дін протівъ, мждріеа воастръ кшр
М'дншлекъ а креде къ с'авідэ, кзржнд

Бгаріеа кззгъ съв о стрейнъ касъ,
Съв о стрейнъ кшртъ.

Іанш де Дароді. Еаді сама ла кшвнте!

Нікас Банфі.

Льсаділ с'ашрезе, съ креазъ п пльчпрі.

Дароді.

Дар тревзі кштръ реце съ'шн іае ел тшсхрі,
Де маі дореште дикъ съ фіе дншеацъ.

Нікас Банфі.

О! рецеле, сжтеціі орі канд дн недешенте
Ші тревзі съ'дї іеі сама а снзне адевър.
Къ фрштеа зшлігъ снзс міе преа плекат,
Де вреі съв ншді перзі канл, де вреі съ'дї канл
непоціі.

Шолтззл.

О черігле! непоціі, дар еі че въ грешіръ?

Нікас Банфі.

Воіешті ші тьлтшчре канд штіі къ поці сьна.
Пре джшшті ші пре тіне к'ш сінгзрел кшжнт?

Шолтззл.

Кшнок къ днзрареа лш Дшмезеѳ е таре
Де сфере къ зіле асеміне фшнде. (Еп пак.)

Пажл.

Мшршеа са аштеантъ съ'і дшчеді кшр акш,
Не-ачел каре фсесе Шолтззл дн ачест тжрг.

Нікас Банфі.

Дналта са порвнкъ акш се дншлінеште,
Шолтззле, зршеазъ. Хотноці, лзаци ашнше.

(Ва зрта.)

РЕКЪНОШТІНЦЪ.

Петръ комшнереа „Грашатіеі цертано-ро-
мане“ къ літере сгръзше, прелзкратъ де Андреіѳ
Лівіѳ капелан кшстресъ дн Сілесіа, акш дн Мо-
равіа, а віневоітѳ Маіестатеа Са Днператълъ, не
лшгъ знъ лзвдшторіѳ, че ілъ тршнсе дн скрісѳ,
аі дърві ші 50 ф. т. к. дін каса Са пропріѳ спре
ажшторіе ла тіпшртіѳ. Міністръл де ресвеле дикъ
лзвдъ сгръданіа Авшторъл ачелшш граматічі.

Андреіѳ Лівіѳ е ротънъ зелосѳ ші елѳ фъкъ
граматіка ачешта ла провокареа маі шлторѳ тем-
врш дін Статълъ Мілітаріѳ, карі дореск а днвда
лімба ротънъ ншмаі дін пльчереа че о афл дн
соропшгатеа ші ашншгатеа еі къ лімба італіанъ, ші
карі дн тотѳ локзлъ знде даі де дшшті те дн-
фестеазъ ші ші батъ жокѳ де тоці сшвотеічі ші
ршсолатріі, карі съ сгшжшнескъ ка съ пз съ днтро-
дъкъ літереле латіне, чіне пз креде віпъ ачі днше цертані,
ншмаі съ ші точешкъ маі дншгъ зреліе. —і.